

Inhoud

De Vijf van Finkelstein	11
Dingen die mijn moeder zei	41
Het Tijdperk	43
Lark Street	69
Het ziekenhuis waar	85
Zimmerland	107
Friday Black	129
De leeuw en de spin	141
Lichtspuwer	157
Hoe je een jack verkoopt, volgens Iceking	181
In de retail	193
Door de Flits heen	201
<i>Dank- en liefdesbetuiging</i>	235

De Vijf van Finkelstein

Fela, het meisje zonder hoofd, liep op Emmanuel af. Haar hals het kartelspoor van bloederige barbaarsheid. Ze zweeg, maar hij voelde dat ze wachtte tot hij iets zou doen, wat dan ook.

Toen ging zijn telefoon en werd hij wakker.

Hij haalde diep adem en bracht de Zwartheid in zijn stem terug tot 1,5 op een schaal van 1 tot 10. 'Hallo, hoe maakt u het? Ja, ja, ik heb inderdaad onlangs geïnformeerd hoe het ervoor staat met mijn sollicitatie. Aha, juist, prima. Geweldig om te horen. Ik zal er zijn. Een fantastische dag nog.' Emmanuel rolde zijn bed uit en poetste zijn tanden. Het was stil in huis. Zijn ouders waren al naar hun werk.

Zijn eerste besluit die morgen had, zoals elke morgen, te maken met zijn Zwartheid. Hij had een gelijkmatig diepbruine huid. In het openbaar, waar mensen hem konden zien, was het onmogelijk om zijn Zwartheid terug te brengen tot iets wat ook maar in de buurt kwam van een 1,5. Maar als hij een das en brogues droeg, aan één stuk door glimlachte, zijn huiskamerstem opzette en zijn handen voortdurend stevig en rustig tegen zijn zij gedrukt hield, kon hij zijn Zwartheid net tot een 4,0 reduceren.

Hoewel Emmanuel blij was dat hij dat sollicitatiegesprek had kunnen scoren, voelde hij zich ook schuldig over het feit dat hij überhaupt blij kon zijn. De meeste mensen die hij kende waren nog steeds in de rouw door de uitspraak

in de zaak Finkelstein: na achtentwintig minuten beraadslagen had een jury van zijn gelijken George Wilson Dunn vrijgesproken van enig vergrijp. Hij was aangeklaagd omdat hij voor de Finkelstein-bibliotheek in Valley Ridge, South Carolina, met een kettingzaag de hoofden van vijf zwarte kinderen zou hebben afgehouden. Aangezien de kinderen in feite maar wat rondhingen in plaats van in de bibliotheek te zitten lezen, zoals je van productieve leden van de samenleving mocht verwachten, oordeelde de rechtbank dat Dunn zich met reden bedreigd voelde door deze vijf zwarte jongeren en dus het volste recht had zichzelf, zijn vijf uit de bibliotheek geleende dvd's en zijn kinderen te beschermen door zijn Hawtech PRO 45cc-kettingzaag met een zwaardlengte van 45 centimeter uit de achterbak van zijn Ford F-150 te gaan halen.

De zaak had het land in beroering gebracht en was nog altijd zo'n beetje het enige waar iedereen het over had. Finkelstein domineerde de nieuwscyclus. Aan de ene kant van het mediaspectrum plengden presentatoren openlijk tranen om de kinderen, die wat hen betreft heiligen waren; aan de andere kant vond je types als Brent Kogan, de immer barse en vooringenomen gastheer van *What's the Big Deal?*, die tijdens een online forumdiscussie had gezegd: 'Ja, ja, het waren kinderen, maar aan de andere kant: *fuck niggers*.' De meeste nieuwsmedia zaten daar ergens tussenin.

Op de dag van het vonnis hadden Emmanuels familie en vrienden van allerlei verschillende rassen en achtergronden zich rond een televisie geschaard om te kijken naar een zender die het had opgenomen voor de kinderen, die in de volksmond de 'Vijf van Finkelstein' heetten. Er gingen pizza en drankjes rond. Op het moment dat de uitspraak werd meegedeeld, kreeg Emmanuel een striemend en schurend

gevoel in zijn borst. Het brandde. Zijn moeder, die bekendstond als een van de levenslustigste en vrolijkste vrouwen van hun wijk, smeed een volle plastic beker cola door de kamer. Toen de beker neerkwam en de frisdrank in het rond spatte, waren alle blikken op Emmanuels moeder gericht. Dat mevrouw Gyan zo reageerde, betekende dat het waar was: ze hadden verloren. Emmanuels vader liep weg, zich de tranen uit zijn ogen wissend, en Emmanuel voelde hoe het schurende gevoel in zijn borst verstomde tot een koud niets. Op weg naar huis zat zijn vader te vloeken. Zijn moeder beukte claxonstoten uit het stuur. Emmanuel ademde in en zag bij iedere straatlantaarn die ze passeerden zijn handen verschijnen, verdwijnen, verschijnen, verdwijnen. Hij liet zich overspoelen door de ene na de andere koude golf van het niets dat hij voelde.

Maar nu hij was uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek bij Stich's, een winkelketen die zich presenteerde als 'innovatief met een klassieke touch' en die gespecialiseerd was in vintage sweaters, had Emmanuel iets om over na te denken, iets anders dan de lichamen van die kinderen, onthoofd en langzaam doordrenkt rakend van dik, stuwend, spuitend bloed. In plaats daarvan dacht hij na over wat hij aan zou trekken.

In een vage drang tot solidariteit hees Emmanuel zich in de wijde cargobroek die hij bij een kampeeruitje had gedragen. Daarna stapte hij in zijn lakleren Space Jams, met de nog schone veters, die strak over de zwarte lip geregen waren. Vervolgens trok hij een al lang geleden afgedankte zwarte hoody uit de kast en dook in de opening. Als laatste solidair gebaar zette Emmanuel een grijze *snapback cap* op, een die leek op de petten die twee van de Vijf van Finkelsein hadden gedragen op de dag dat ze waren vermoord

– iets waar de advocaat van George Wilson Dunn tijdens de zitting voortdurend de nadruk op had gelegd.

Toen Emmanuel de wereld tegemoet stapte, had zijn Zwartheid een royale 7,6 bereikt. Hij voelde zich als Evel Knievel boven aan een springplank. In het winkelcentrum zou hij iets zoeken om aan te trekken voor het sollicitatiegesprek, iets wat hem tot minimaal een 4,2 zou terugbrengen. Hij trok de klep van zijn pet naar beneden om zijn ogen af te schermen. Hij liep een heuvel op richting Canfield Road, waar hij een bus zou nemen. Hij luisterde naar het knerpende grind onder zijn sneakers. Het was lang geleden dat zijn Zwartheid ook maar in de buurt van een 7,0 was gekomen. ‘Ik wil niet dat je iets overkomt. Je moet je leren te bewegen,’ had zijn vader tegen hem gezegd toen hij nog heel jong was. Nog voor hij staartdelingen kon maken, was Emmanuel al ingewijd in de grondbeginselen van zijn Zwartheid: glimlachen wanneer hij boos was, fluisteren wanneer hij wilde schreeuwen. In het begin van zijn middelbareschooltijd had Emmanuel na een uitstapje naar de dierentuin, waar hij was beschuldigd van diefstal van een speelgoedpanda uit de souvenirwinkel, thuis op de oprit zijn laatste baggy jeans verbrand. Zonder met zijn ogen te knippen had hij toegekeken hoe de spijkerstof omkrulde en tot as verging. Toen zijn vader naar buiten kwam, had Emmanuel verwacht flink op zijn donder te krijgen. Maar in plaats daarvan kwam zijn vader rustig naast hem staan. ‘Het is belangrijk om dit te leren,’ had zijn vader gezegd, waarna ze samen bleven staan kijken tot het vuur was uitgebrand.

Het was druk bij de bushalte. Hij voelde hoe ogen zijn kant op draaiden en handtassen van hem werden weggedraaid. Emmanuel dacht aan George Wilson Dunn. Hij stelde zich

voor dat de man van middelbare leeftijd hier glimlachend met een grommende kettingzaag voor hem stond. Hij besloot iets gevaarlijks te proberen: hij draaide zijn pet om, zodat de schaduw van de klep over zijn nek viel. Hij voelde zijn Zwartheid aanzwellen en omhoogschieten naar een 8,0. De mensen vielen stil. Ze probeerden supervriendelijk en tegelijkertijd afstandelijk over te komen, alsof ze in een circustent naar een tijger of een olifant zaten te kijken. Er opende zich een pad door de menigte voor Emmanuel.

Algauw stond hij bij het bankje. Een jonge vrouw met lang bruin haar en een vent met een zonnebril boven de klep van zijn pet herinnerden zich dat ze ergens anders moesten wezen, en wel meteen. Een oudere vrouw bleef zitten en Emmanuel nam plaats op de vrijgekomen plek naast haar. De vrouw wierp Emmanuel even een vluchtige blik toe. Ze glimlachte flauwtjes. Verder leek ze volkomen onverschillig, waardoor zijn hart een sprongetje maakte. Hij draaide zijn pet weer met de klep naar voren en voelde hoe zijn Zwartheid terugzakte naar een nog altijd zeer forse 7,6. Een minuut later kwam de vrouw met het bruine haar terug en nam plaats naast hem. Ze glimlachte alsof iemand had gezegd dat als ze haar uitzinnige, wezenloze glimlach liet verflauwen, Emmanuel haar voor haar kop zou schieten.

‘Waar het om gaat, is dat George Wilson Dunn een Amerikaan is. Amerikanen hebben het recht zich te beschermen,’ zegt de advocaat van de gedaagde met een zangerige, zalvende stem. ‘Hebt u kinderen? Iemand van wie u houdt? De aanklager heeft geprobeerd u om de oren te slaan met enge woorden als “wet” en “moord” en “sociopaat”.’ De wijs- en middelvingers van de advocaat klauwen een paar maal in de lucht bij wijze van aanhalingstekens. ‘Maar ik kan u ver-

tellen dat het bij deze zaak om geen van deze dingen gaat. Het gaat om het recht van een Amerikaanse man om het leven dat hem lief is te beschermen, dat van hemzelf en dat van zijn mooie kleine meisje en zijn knappe jonge zoon. Dus vraag ik u: wat is u liever? De zogenaamde “wet” of het leven van uw kinderen?’

‘Bezwaar?’ zegt de openbaar aanklager.

‘Verworpen, ik sta het toe,’ antwoordt de rechter, terwijl ze haar inmiddels vochtige ooghoeken dept. ‘Gaat u verder, raadsman.’

‘Dank u, edelachtbare. Ik weet niet hoe het met u zit, maar mijn kinderen zijn mij liever dan de “wet”. En Amerika is me liever dan mijn kinderen. Daar gaat het om in deze zaak: om liefde met een grote L. En om Amerika. Dat is wat ik hier vandaag verdedig. Mijn cliënt, de heer George Dunn, geloofde dat hij in gevaar verkeerde. En weet u, als je iets gelooft, wat het ook is, dan is dat het allerbelangrijkste. Geloven. In Amerika hebben we de vrijheid om te geloven. Amerika, onze mooie, soevereine staat. Maak dat hier vandaag niet kapot.’

De bus kwam aangereden. Emmanuel zag iemand naar de halte rennen. Het was Boogie, destijds op de basisschool een van zijn beste vrienden. In groep 6, bij juf Fold, spiekte Emmanuel tijdens de proefwerken geschiedenis bij Boogie en legde hijzelf bij de wiskundeproefwerken zijn blaadjes scheef zodat Boogie zijn antwoorden kon lezen. In al die jaren dat hij Boogie nu al kende, had hij hem nooit in iets anders gezien dan oversized t-shirts en baggy sweatpants. Eenmaal op de middelbare school had Emmanuel zijn Zwartheid onder controle; Boogie niet. Emmanuel had stilletjes afstand genomen van Boogie, die al snel een naam

had vanwege zijn vechtpartijen met andere leerlingen en docenten. Ondertussen was hij hem zo ongeveer vergeten, maar die enkele keer dat Emmanuel aan Boogie dacht, was het met een gevoel van medelijden voor hem en zijn statische persoonlijkheid. Boogie was altijd zichzelf. Maar nu kwam Boogie aangerend in een zwarte lange broek, glimmende zwarte schoenen, een wit overhemd en een smalle rode das. In combinatie met zijn zandkleurige huid drukte deze kledij zijn Zwartheid terug tot een 2,9.

‘Manny!’ riep Boogie toen de bus halt hield.

‘Hoe gaat-ie, bro,’ antwoordde Emmanuel. In het verleden had Emmanuel in Boogies gezelschap zijn Zwartheid altijd opgeschroefd. Vandaag was dat niet nodig. Mensen schuifelden langs hen heen de bus in. Emmanuel en Boogie sloegen hun handpalmen tegen elkaar in een greep waarbij ze hun bovenlijven met hun handen ertussen naar elkaar toe bewogen en hun vingers tegen hun palmen klakten toen ze hun handen weer terugtrokken.

Emmanuel vroeg: ‘Wat doe jij de laatste tijd? Nog nieuws?’

‘Een hoop, man. Een hoop. Ik ben wakker geworden.’

Emmanuel stapte in, betaalde zijn 2,50 dollar en vond een plek achterin. Boogie kwam op de lege stoel naast hem zitten.

‘O ja?’

‘Ja, man. Ik heb het druk gehad. Ik probeer een zootje van ons bij elkaar te krijgen, man. We moeten één front vormen.’

‘Echt, hè,’ antwoordde Emmanuel afwezig.

‘Ik meen het, bro. We moeten onze krachten bundelen. Dat moet nu echt. Je hebt het zelf gezien. Je weet nou dat ze geen fuck om ons geven. Ze hebben het duidelijk gemaakt.’ Emmanuel knikte. ‘We moeten allemaal één front

vormen. Shit, we moeten wakker worden. Ik ben begonnen met Noemen. Ik ben bezig een team bij elkaar te krijgen. Je weet toch of niet dan?’

Emmanuel wierp even een blik om zich heen om er zeker van te zijn dat niemand het had gehoord. Zo te zien was dat niet het geval, maar toch was hij niet blij dat hij hier naast Boogie zat. ‘Dat doe je toch niet echt, dat Noemen?’ Emmanuel zag hoe de glimlach op Boogies gezicht verflauwde. Emmanuel zorgde ervoor dat zijn eigen gezicht helemaal niets deed.

‘Dacht het wel.’ Boogie knoopte het linkermanchet van zijn overhemd los en trok de mouw omhoog. Op de binnenkant van Boogies onderarm waren drie verschillende markeringen zichtbaar. Elk ervan vormde een overduidelijke 5, in de huid gekerfd en nu een litteken. Toen hij zeker wist dat Emmanuel ze had gezien, schoof Boogie zijn mouw weer naar beneden, maar knoopte zijn manchet niet dicht. Op gedempte toon vervolgde hij: ‘Weet je wat mijn oom laatst tegen me zei?’

Emmanuel wachtte het antwoord af.

‘Hij zei: stel, je zit in de bus en een afgepeigerde gozer laat zich een beetje naar jou toe zakken om je schouder als kussen te gebruiken. Iedereen vindt dan dat je hem wakker moet maken. Ze proberen je wijs te maken dat die vent wakker moet worden en maar ergens anders moet gaan uitrusten, want je bent verdomme geen matras.’

Emmanuel maakte een geluid om aan te geven dat hij het snapte.

‘Maar als hij op zijn eigen plek zit te pitten, zonder dat jij er last van hebt, dan is het ineens een andere zaak. En als die slapende gozer wordt belaagd door iemand die zijn kans schoon ziet omdat hij slaapt, omdat hij zo moe is, dan

proberen ze je wijs te maken dat we zoiets moeten hebben van: dat is niet mijn probleem, het heeft helemaal niets met mij te maken dat zijn zakken worden leeggehaald, of erger. Die vent die zit te pitten in de bus, dat is je broeder. Dat bedoelt mijn oom. Je moet hem beschermen. Tuurlijk, misschien moet je hem wakker maken, maar zolang hij slaapt, is hij jouw verantwoordelijkheid. Je broeder, ook al heb je hem nog nooit van je leven gezien, is namelijk wel jouw pakkie-an. Voel je me?’

Emmanuel maakte opnieuw een bevestigend geluid.

Twee dagen na het vonnis was het eerste bericht verschenen. Een ouder wit echtpaar, allebei in de zestig, was door een met bakstenen en metalen pijpen gewapende groep de hersens in geslagen. Volgens getuigen waren de moordenaars opvallend stijlvol gekleed geweest, met vlinderdassen en zomerhoeden, manchetknopen en hoge hakken. Terwijl ze die dubbele moord begingen, had de groep/bende aan één stuk door gescandeerd: ‘Mboyah! Mboyah! Tyler Kenneth Mboyah!’, de naam van de oudste jongen die bij de Finkelstein-bibliotheek was vermoord. De volgende dag kwam er een vergelijkbaar verhaal in het nieuws. Drie witte schoolmeisjes waren vermoord met ijspriemen. Een zwarte man en een zwarte vrouw hadden gaten in de schedels van de meisjes gehakt alsof ze diamanten dolven. Volgens de berichten scandeerden ze gedurende de hele moordpartij ‘Akua Harris, Akua Harris, Akua Harris’. Ook ditmaal werden de moordenaars omschreven als ‘nogal elegant gekleed voor zo’n situatie’. In beide gevallen waren de moordenaars onmiddellijk na hun daad opgepakt. Het stel dat de schoolmeisjes had gedood, had vlak voor hun aanval het cijfer 5 in hun eigen huid gekerfd.